

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

Egyesült Királyságnak a 2009/2010–2014/2015-ös időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramjáról

(2010/C 146/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) A Tanács 2010. április 26-án megvizsgálta az Egyesült Királyságnak a 2009/2010–2014/2015-ös időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramját.
- (2) A gazdasági és pénzügyi válság, amely több évi erőteljes gazdasági növekedés után 2007-ben kezdődött, összeségében mintegy 6 %-kal csökkentette a gazdaság kibocsátását, 2009 utolsó negyedében viszont szerény fellendülés kezdett mutatkozni. A válságot olyan időszak előzte meg – részben hozzájárulva elmélyüléséhez –, amelyben a háztartások és a pénzügyi ágazat hitelfelvétele egyre nagyobb ütemben nőtt, így a gazdaság jelentős mértékben és tartósan függővé vált a nettó tőkebeáramlástól. A Bank of England a kibontakozó válságra agresszív programmal válaszolt, amelynek részeként többször csökkentette a kamatlábat, likviditási támogatásokat nyújtott a bankszektornak, valamint 2009 márciusától a pénzkínálat bővítését is bevetette („quantitative easing”). A pénzügyi rendszer stabilizálása céljából a kormány is jelentős beavatkozásokat hajtott végre, például komoly tőkeinjekciókkal, valamint betétbiztosítási és felelősségbiztosítási rendszerek kialakításával. A kormány az európai gazdaságélénkítési tervvel összhangban komoly költségvetési ösztönzőket alkalmazott, ami az automatikus stabilizátorok működésével és az eszközárak esésének a bevételekre gyakorolt hatásával együtt jelentősen rontotta az államháztartás egyenlegét. Az Egyesült Királyság államháztartásának fenntarthatóságában bekövetkezett romlást súlyosbította, hogy az elsődleges egyenleg már a válsághoz vezető időszakban is jelentős strukturális hiányt mutatott fel, ami miatt az államháztartási hiány a válság kibontakozásakor rövid időn belül jóval a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték fölé

szökött. Emiatt 2008. július 8-án megindult a túlzott hiány esetén követendő eljárás az Egyesült Királysággal szemben, majd a Tanács 2009. december 2-án kiadta az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 126. cikkének (7) bekezdése szerinti legújabb ajánlását, amelyben a hiány 2014/2015-ig való kiigazítására szólította fel az országot. Az Egyesült Királyság gazdaságára a következő években az alábbi fő kihívások megoldása vár: stabilizálni kell az államháztartást egy olyan helyzetben, amikor a lakosság folyamatosan az adósságállományának a csökkentésére törekszik; megfelelő szintre kell hozni a továbbra is sérülékeny pénzügyi rendszer hitelkibocsátását, mivel sok hitelintézet csökkentette hitelezési tevékenységét; a termelőkapacitást az exportképes kibocsátás előállítására kell átirányítani, ezzel tartósan javítva a külső egyenleget.

- (3) Bár a tényleges GDP-nek a válság során megfigyelt csökkenése jórészt ciklikus, a válság a potenciális kibocsátás szintjére is negatív hatással volt. Emellett a válság a beruházások visszaesése és a hitelhez jutás nehézségei révén középtávon is befolyásolhatja a potenciális növekedést. A gazdasági válság hatása továbbá súlyosbítja a népesség idősödése által a potenciális kibocsátásra és az államháztartás fenntarthatóságára gyakorolt negatív hatásokat. Ennek ismeretében a potenciális növekedés támogatása céljából elengedhetetlen a strukturális reformok ütemének felgyorsítása. Az Egyesült Királyság esetében különösen fontos, hogy reformokkal javítsák a munkaerő képzettségét és fokozzák a termelékenységet.
- (4) A program két makrogazdasági forgatókönyvet tartalmaz: egy központi forgatókönyvet és egy sokkal óvatosabb alternatív forgatókönyvet, amely a központi forgatókönyvben foglaltnál negyed százalékponttal alacsonyabb növekedési trenden alapul. Az államháztartási előrejelzések az alternatív forgatókönyvön alapulnak, amelyet az aktualizált konvergenciaprogram értékelése referencia-forgatókönyvnek tekint. A forgatókönyv szerint a GDP növekedési üteme 2010/2011-ben 2 %-ra élénkül, 2011/2012 és 2014/2015 között pedig évi 3,25 % lesz. A legújabb adatok alapján azonban úgy tűnik, hogy még ez az óvatos, 2009. december elején véglegesített forgatókönyv is túlzottan optimista növekedési feltételezéseken alapul, különösen 2010/2011 és 2011/2012 esetében ⁽²⁾. Az inflációs előrejelzés ugyanakkor reálisnak tűnik. A program nem tartalmaz számszerű árfolyam-előrejelzéseket, továbbá feltételezi, hogy a nettó export, a készletciklus és (2011-től) a belső – különösen az állóeszköz-beruházások iránti és a háztartások által generált – kereslet kedvezően hat majd a GDP növekedésére. Ezek a feltételezések lényegében megalapozottak. A nettó exportból várt növekmény megfelel a bizottsági előrejelzéseknek, noha a 2009 második felében tapasztalt negatív nettó export némiképp megkérdőjelezi megvalósulását. A háztartások költségeit két kockázati tényező csökkentheti: a rendelkezésre álló

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_hu.htm

⁽²⁾ Az értékelés a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzését és más, azóta elérhetővé vált információkat is figyelembe vesz.

jövedelem növekedésének potenciális lassulása – többek között a munkaerőpiac elégtelen élénkülése miatt –, valamint a háztartások megtakarítási rátájának növekedése.

diszkracionális intézkedések nettó hatásától, ami arra utal, hogy a bevételi rugalmasságot összességében továbbra is összetételhatások tompítják.

(5) A program becslése szerint az államháztartás 2009/2010. évi hiánya a GDP 12,7 %-a lesz. A 2008/2009. évi 6,8 %-os hiányhoz képest jelentős romlás főként a válságnak az államháztartásra gyakorolt hatásával magyarázható. A becslések szerint az államháztartási bevételi hányad esése és a kiadási hányad növekedése 2009/2010-ben – a nominális GDP erős visszaesése miatti nevezőhatást kiigazítva – mintegy 45 %-kal, illetve 55 %-kal járult hozzá az államháztartási hiány romlásához. A gazdaság zsugorodásának államháztartási hatását felerősítette, hogy a recesszió komoly visszaeséssel párosult a pénzügyi és a lakáspiacon is, amelyek eddig fontos bevételi forrást képeztek. A 2009/2010. évi hiány növekedésének mintegy negyedét viszont az okozta, hogy a kormány az európai gazdaságélénkítési tervvel összhangban elfogadott egy ösztönző csomagot, amely a GDP 1,5 %-át tette ki, továbbá úgy határozott, hogy a gazdaság támogatása érdekében teljes mértékben engedélyezi az automatikus stabilizátorok működését. Az államháztartás helyzetének gyors romlása ugyanakkor súlyosan érintette az Egyesült Királyság azzal kapcsolatos lehetőségeit, hogy a költségvetés fenntarthatóságának biztosításával egyidejűleg lazítson a költségvetési politikán, emiatt minél gyorsabban javítani kell a költségvetés egyenlegét. A Tanács által szorgalmazott existenciális stratégiaival összhangban, valamint a túlzott hiány 2014/2015-ig történő megszüntetése és a fenntartható államháztartási egyenleghez való visszatérés céljából további jelentős költségvetési megszorításokat kell végrehajtani. A programban megfogalmazott konszolidációs tervek végrehajtása középtávon hozzájárul majd a fenntarthatósághoz és javítja a költségvetési pozíciót.

(6) Az aktualizált program szerint az éves államháztartási hiány 2010/2011-ben 0,6 százalékponttal csökken, a GDP 12,1 %-ára. A hiány mérsékelt javulása teljes egészében az államháztartási bevételek nominális értéken 6,5 %-osra tervezett növekedésén alapul, amelynek mintegy egyharmada annak köszönhető, hogy a hía kulcsát 2010 januárjától újból az ösztönzés előtti szintre emelik. Másfelől viszont az államháztartási kiadások továbbra is magas – noha a korábnál alacsonyabb – ütemben nőnek: az előző évhez képest nominális értéken mintegy 4,5 %-kal, reálértéken 2,25 %-kal lesznek magasabbak, így az előző évi GDP-arányos kiadási hányad változatlan marad. A 2010/2011-ben életbe lépő diszkracionális intézkedések, közöttük a 2008. novemberi előzetes költségvetési jelentésben és a 2009. áprilisban közzétett 2009-es költségvetésben bejelentettek, összességében a GDP mintegy 1 %-ának megfelelő mértékben fogják csökkenteni az államháztartási hiányt. A strukturális egyenleg, azaz a ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg, 2010/2011-ben a becslések szerint még kevésbé, a GDP 0,25 százalékának megfelelő mértékben fog javulni. A strukturális költségvetési hiány becslült javulása jelentősen elmarad az említett

(7) Bár a programban szerepelnek a 2010/2011-től végrehajtandó költségvetési konszolidáció tervei, az aktualizált program a költségvetési egyenlegre vonatkozóan nem tartalmaz olyan középtávú célkitűzést, amely az államháztartást fenntartható pályára állítaná⁽¹⁾. Ez nincs összhangban a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeivel. A program középtávú fiskális stratégiája jóval kevésbé ambiciózus, mint azt a 126. cikk (7) bekezdése értelmében a 2009. december 2-i tanácsi ajánlás javasolta, és nem felel meg annak az ajánlásnak sem, amely szerint a túlzott hiányt 2014/2015-ig a GDP 3 %-a alá kell csökkenteni.

A program előrejelzése szerint az államháztartási hiány 2014/2015-ben – a Tanács ajánlásában ezt jelölte ki határidőként az Egyesült Királyságnak a GDP-arányos hiány 3 % alá csökkentése céljából – a GDP 4,7 %-a lesz. A strukturális hiány 2010/2011 és 2014/2015 közötti éves átlagos javulása a becslések szerint – a Bizottság szolgálatai által a közös módszertannak megfelelően elvégzett újraszámítást követően – pusztán a GDP 1 %-át éri majd el, azaz – százalékponttal kevesebb lesz a Tanács által 2009. decemberben javasolt értéknél. Az államháztartási hiány 2011/2012 és 2014/2015 közötti mintegy 7,5 százalékpontos csökkenését mintegy 60 %-ban a kiadások növekedésének tervezett visszafogása eredményezi. Ezen időszakban az államháztartás elsődleges kiadásai a tervek szerint éves átlagban mintegy 1,5 %-kal nőnek, ami reálértéken 0,75 %-os éves átlagos csökkenésnek felel meg. A kiadási hányad 2011/2012 és 2014/2015 közötti esésének csaknem negyede a beruházási kiadások visszafogásának köszönhető. A bevétel növelésére irányuló diszkracionális intézkedések – mint például 2010 áprilisától egy további, legfelső jövedelemadó-kulcs bevezetése, valamint a társadalombiztosítási járulékok 2011 áprilisától tervezett emelése – mintegy 10 %-ban magyarázza a költségvetési hiány 2011/2012-től előre jelzett csökkenését, miközben az államháztartási hiány javulásának mintegy 30 %-a a program által várt ciklikus élénkülésnek köszönhető. A 2010. március 24-én beterjesztett 2010-es költségvetés a programban előre jelzettnél alacsonyabb szintre, a GDP 0,5 %-ára becsüli a 2009/2010-es hiányt, és ez a vártnál kedvezőbb eredmény hozzájárul a következő évek kisebb mértékű hiányához. A költségvetésben a teljes

⁽¹⁾ Az országspecifikus középtávú költségvetési célkitűzésnek három elemet kell figyelembe venni: i. azt az egyenleget, amely mellett az adóssághányad a referenciaértéknek (a GDP 60 %-a) megfelelő szinten stabilizálódik (a hosszú távú potenciális növekedés függvényében), ami költségvetési mozgásteret enged a viszonylag csekély adóssággal rendelkező tagállamok számára; ii. azokat a kiegészítő adósságcsökkentő intézkedéseket, amelyekkel a túlzott adóssághányaddal rendelkező tagállamok gyors előrelépést tehetnek a referenciaérték (a GDP 60 %-a) felé; és iii. annak a kiigazításnak egy részét, amely a népesség idősödésével összefüggő jövőbeli állami többletkiadások jelenértékének fedezéséhez szükséges.

programidőszakra vonatkozóan a GDP 0,1 %-ának megfelelő újabb költségvetési megszorító intézkedéseket jelentettek be, a 2014/2015-re tervezett hiány pedig a GDP 4,2 %-a.

- (8) A költségvetés akár az egész időszakban is rosszabbul alakulhat a programban előre jelzettel. A Bizottság szolgálatai 2009. őszi előrejelzésükben 2010/2011 és 2011/2012 tekintetében gyengébb gazdasági növekedésre számítanak, továbbá értékelésük alapján az Egyesült Királyság 2012/2013 és 2014/2015 közötti gazdasági növekedése valószínűleg nem éri el a programban feltételezett évi 3,25 %-ot. A programban feltételezett, markánsan kedvező makrogazdasági környezet miatt a program költségvetési előrejelzései kockázatokat rejtnek.

A 2011/2012-vel kezdődő időszak vártnál alacsonyabb gazdasági növekedése a program szerinti hiánycél túllépéséhez vezetne. A kormány középtávú konszolidációs programja főként az elsődleges kiadások soha nem látott mértékű visszafogására alapoz, de ezt a szándékot a 2011/2012 és 2014/2015 közötti évek vonatkozásában még nem támasztja alá minisztériumi szintű részletes kiadási tervekkel (ilyen tervek egyelőre csak a 2010/2011. pénzügyi év vonatkozásában léteznek). Az, hogy a program összesített kiadásokra vonatkozó feltevéseit nem támasztják alá minisztériumi szintű részletes kiadási korlátokkal, újabb bizonytalansági tényezőt jelent a program középtávú költségvetési tervére nézve. A költségek növekedésének az aktualizált program által középtávon előirányzott erőteljes visszafogásához jelentős hatékonyságjavulásra és a közzsféra prioritásainak átfogó átrendezésére van szükség. Az eddig soha nem látott mértékű, hosszabb időszakon át fenntartandó tervezett kiadáscsökkentés általánosságban is jelentős végrehajtási nehézségeket vet fel. Az Egyesült Királyság a pénzügyi szektort segítő beavatkozások eredményeként tekintélyes összegű függő kötelezettségeket vállalt fel. Asset Protection Scheme elnevezésű pénzügyi mentőcsomagjával a kormány a GDP csaknem 20 %-ának megfelelő mértékben vállalt kezességet a bankszektor kötelezettségeire. Bár az érintett hitelek és befektetések kockázatát igen nehéz felbecsülni, nem kizárt, hogy a program költségvetési kiadásokkal járhat, a-meny-nyi-ben a kormányzati segítség költségeit a jövőben nem sikerül teljes mértékben visszatéríteni. Mindez csökkentheti a költségvetési konszolidáció ütemét.

- (9) A bruttó államadósság 2009/2010-ben a becslések szerint a GDP 73 %-át teszi ki, szemben az előző évi 55,5 %-kal. Az adósságráta 2009/2010. évi növekedésének mintegy háromötöde az elsődleges egyenleg magas szintjével magyarázható, további csaknem 3,75 százalékpontos emelkedését pedig azok az SFA-tételek okozták, amelyekkel a bankok tőkeinjekcióit és a kereskedelmi pénzügyi intézményeknek nyújtott kölcsönöket finanszírozták. 2010/2011 és 2014/2015 között az adósságráta várhatóan további 18,25 százalékponttal emelkedni fog. A program szerint az utóbb említett időpontig az adósságráta a GDP mintegy 91,5 %-án stabilizálódik, mivel a magas nominális GDP-növekedés várhatóan ellentételezi majd az államadósság azon növekményét, amely köszönhető egyrészt a programidőszak végéig hiányt felmutató

elsődleges egyenlegnek és azon kamatfizetéseknek, amelyek a GDP arányában a 2009/2010. évi 2,25 %-ról 2013/2014-ben várhatóan csaknem 4 %-ra emelkednek. Az adósságráta programidőszak alatti alakulása szintén több kockázatot rejt magában. Kedvező fejlemény lehet, ha a kormány az államadósság csökkentésére tudja fordítani azon bevételeit, amelyek a pénzügyi szektorbeli beavatkozás eredményeként megszerzett banki részesedések eladásából folynak be. Az adósságráta kedvezőtlen alakulását főként a vártnál magasabb hiány valószínűségéből és a reálértéken alacsonyabb gazdasági növekedés miatti kedvezőtlen GDP-nevezőhatásból eredő kockázatok okozhatják; a globális vagy hazai piaci események miatt esetleg magasabb hitelfelvételi költségek hatása, tekintve az Egyesült Királyságban szokásos hosszú futamidőket, valószínűleg korlátozott lesz, noha nyilván nem lesz kedvező.

- (10) A középtávú adósság-előrejelzések, amelyek azt feltételezik, hogy a GDP-növekedés fokozatosan helyreáll a válság előtt tervezett mértékre és az adóhiányad visszatér a válság előtti szintre, és amelyek magukban foglalják a népesség idősdésével kapcsolatos kiadások előre jelzett növekedését is, azt jelzik, hogy a programban tervezett költségvetési stratégia önmagában, változatlan politika mellett elégséges lesz a GDP-arányos adósságráta 2020-ig történő stabilizálásához.
- (11) A népességi idősdésének hosszú távú költségvetési hatása az EU átlagához közelít, de a programban becsült 2009. évi költségvetési egyenleg már e hatás figyelembevételével nélkül is kockázatot jelent az államháztartás fenntarthatóságára. Középtávon az elsődleges többletek és a strukturális reformok megvalósítása hozzájárulna az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok csökkentéséhez, amelyeket a Bizottság 2009. évi fenntarthatósági jelentése ⁽¹⁾ magasnak ítélt. A bruttó adósság rátája a programidőszak alatt végig a Szerződésben megállapított referenciaérték felett marad.
- (12) A parlament által 2010. február 10-én jóváhagyott, költségvetési felelősségről szóló törvény (Fiscal Responsibility Act) kötelező költségvetési tervet állapít meg az Egyesült Királyság hatóságai számára. A törvény meghatároz egy költségvetési konszolidációs tervet, amelyben előírja, hogy a kormány a 2009/2010-re előre jelzett csúcsertékhez képest négy év alatt a felére kell csökkentenie a GDP-arányos nettó finanszírozási igényt. A kormány a 2013/2014 vonatkozásában a törvény felhatalmazása alapján végrehajtási jogszabályban a GDP 5,5 százalékában kell maximálnia a hitelfelvételi igényt. A költségvetési konszolidációs terv előírja továbbá, hogy a kormány a

(1) Az államháztartások fenntarthatóságára vonatkozó, 2009. november 10-i következtetéseikben „a Tanács felhívja a tagállamokat, hogy a soron következő stabilitási és konvergenciaprogramjaik során irányítsák figyelmüket a fenntarthatóságot célzó stratégiákra”, továbbá „felkéri a Bizottságot, valamint a Gazdaságpolitikai Bizottságot és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot, hogy – a következő fenntarthatósági jelentéshez megfelelő időben – további módszereket dolgozzanak ki az államháztartások hosszú távú fenntarthatóságának értékeléséhez”, amelyet 2012-re terveznek.

a 2009/2010 és 2015/2016 közötti időszak minden évében csökkentenie kell a GDP-arányos hitelfelvételi igényt, és biztosítania kell, hogy a közzsféra GDP-arányos nettó adóssága 2015/2016-ban csökkenjen. A konkrét kiadásellenőrzés a több évet lefedő kiadási jelentések rendszerében történik, amely általános kiadási kereteket határoz meg, illetve az előre látható kiadások esetében rögzíti a minisztériumi szintű kiadási korlátokat. Az állami kiadásokat azonban nem mindig fogták vissza kellő határozottsággal, így a 2002/2003 és 2008/2009 közötti összes kiadások átlaga meghaladja a kiadási jelentésekben meghatározott eredeti célokat. A költségvetési felelősségről szóló törvény ezért azt is előírja, hogy a kormánynak (a parlament előtt) számot kell adnia arról, hogy miért nem sikerült a célok teljesítése. A célok elhibázásának kockázatát csökkentendő hasznos lenne megerősíteni azt a mechanizmust, amellyel értékelni lehet a célok megvalósíthatóságát, illetve létrehozni egy tartalék tervet, amelyet az alapul szolgáló feltevések és a makrogazdasági előrejelzések helytelensége esetén lehetne végrehajtani.

Noha a költségvetési felelősségről szóló törvény összességében előrelépésnek tekinthető, a benne meghatározott konszolidációs terv jóval kevésbé ambiciózus, mint azt a 126. cikk (7) bekezdése szerinti, 2009. december 2-i tanácsi ajánlás javasolta, és nem felel meg annak az elvárásnak sem, hogy a hiányt 2014/2015-ig a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni.

(13) A költségvetési kiadások arányának 2000 óta tartó, és az elmúlt években erőteljesebbé váló emelkedése rámutat, hogy az Egyesült Királyságban javítani kell az állami kiadások hatékonyságát és gazdaságosságát. A 2007. évi átfogó kiadási jelentés hároméves tárgyidőszakában (tehát 2008/2009 és 2010/2011 között) az Egyesült Királyság kormánya vállalta, hogy további intézkedésekkel a GDP 2,5 %-ának megfelelő költség-hatékonysági többlet-megtakarítást ér el. E megtakarítások mintegy ötödét a kormány még a 2007-es kiadási jelentés tárgyidőszakában el akarja érni, mivel a közzsferát vizsgáló egyéves működéshatékonysági program (OEP) eredményeiből megállapította, hogy a 2007/2008-as évhez képest 2013/2014-ig évente a GDP 1 %-ának megfelelő hatékonysági megtakarításra van lehetőség. Ugyanakkor fontos, hogy ezeket az ambiciózus és jól kidolgozott hatékonysági kezdeményezéseket a siker szempontjából is értékeljék, hiszen így igazolható, hogy emelik-e az államháztartás színvonalát, és korlátozzák-e a közkiadások mértékét. E tekintetben üdvözlölni kell, hogy a számvevőszék (National Audit Office) bejelentette a 2007. évi kiadási jelentésben szereplő megtakarítások vizsgálatára irányuló szándékát. Meg kell említeni még a Public Value Programme nevű kezdeményezést, amely a hatékonyság erőteljes javítására összpontosítva 2012/2013-ig évente a GDP mintegy 0,5 %-ának megfelelő megtakarítást kíván elérni az egészségügyi szektorban, ami különösen indokoltnak tűnik, mivel az Egyesült Királyságban – bizonyos részeredmények ellenére – az állami egészségügyi kiadások 2000 óta meredeken emelkednek a termelékenység pedig visszaesett.

(14) A programban felvázolt költségvetési stratégia 2010/2011 vonatkozásában – főként a konszolidáció megkezdése miatt – nagyjából megfelel a 126. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlásnak. 2011/2012-től kezdve azonban a költségvetési stratégia már nem felel meg a 126. cikk (7) bekezdése szerinti tanácsi ajánlásnak. Ki kell emelni különösen,

hogy az államháztartási hiány 2014/2015-ben – a Tanács 2009. decemberi ajánlásában ezt jelölte ki határidőként az Egyesült Királyság számára a túlzott hiány megszüntetésére – pusztán a program előrejelzése alapján is egyértelműen meg fogja haladni a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket (4,7 % lesz), és a fent említett negatív kockázatok továbbra is fennállnak. Sőt, a tanácsi ajánlást követően a 2009. december 9-i előzetes költségvetési jelentésben bejelentett intézkedések a 2009. áprilisban elfogadott 2009. évi költségvetéshez képest a 2010/2011 és 2012/2013 közötti időszak tekintetében a költségvetési politika csekély lazítását eredményezik, ami ellentétes a Tanács ajánlásával, miszerint a kormánynak kerülnie kell az államháztartás romlásához hozzájáruló további intézkedéseket. A strukturális hiány 2010/2011 és 2014/2015 közötti éves átlagos javulása a becslések szerint – a Bizottság szolgálatai általi, közös módszertannak megfelelő újraszámítást követően – a GDP 1 %-át éri majd el, azaz 0,75 százalékponttal kevesebb lesz a Tanács által 2009. decemberben javasolt értéknél. A programban bemutatott adósság-előrejelzés és a fent említett kockázatok alapján elképzelhető, hogy a költségvetési stratégia nem lesz elégséges ahhoz, hogy a GDP-arányos adósságrátát csökkenő pályára állítsa.

(15) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program az előírt és a nem kötelező adatok tekintetében néhány helyen jelentős mértékben hiányos⁽¹⁾. A túlzott hiány megszüntetéséről szóló 2009. december 2-i, a 126. cikk (7) bekezdése szerinti ajánlásában a Tanács arra is felkérte az Egyesült Királyságot, hogy a konvergenciaprogram aktualizálásában külön fejezetben tárgyalja a túlzott hiány megszüntetését biztosító költségvetési konszolidációs stratégia végrehajtásának terén tett előrelépéseket. Az Egyesült Királyság nem felelt meg teljes körűen ennek az ajánlásnak, bár a program tartalmazta a kért adatokat.

Összességében megállapítható, hogy a konvergenciaprogramban meghatározott költségvetési stratégia nem kellően ambiciózus és jelentős megerősítésre szorul annak érdekében, hogy összhangban legyen az EUMSZ. 126. cikkének (7) bekezdése szerinti, 2009. december 2-i tanácsi ajánlásokkal. Az automatikus stabilizátorok működése az eszközárak esésével és a költségvetési ösztönzéssel együtt jelentősen rontotta az Egyesült Királyság államháztartásának egyenlegét. Az államháztartás pozícióját még tovább rontotta, hogy az Egyesült Királyságban fennálló hiány már a válsághoz vezető időszakban is közel állt a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték túllépéséhez. A 2010/2011. évi restriktív politika megfelelőnek tekinthető. Ugyanakkor ahhoz, hogy a fenntartható államháztartási egyenleg helyreállítására szabott időkeretet hitelesnek lehessen tekinteni – a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározottaknak megfelelően –, a jelenleg tervezettek túl további költségvetési megszorítások szükségesek. Az előre jelzett középtávú hiánycsökkentés nagyobb része a 2011/2012 és 2014/2015 közötti általános kiadási keret korlátozására épül, de bizonytalanságot okoz, hogy e célok alátámasztására nem határoztak meg részletes minisztériumi szintű kiadási korlátokat. Az Egyesült Királyság hatóságai által előre jelzett konszolidáció megvalósulását az is veszélyezteti, hogy a

⁽¹⁾ Különösen a munkaerőpiacra vonatkozó adatok hiánya nehezítette meg a kibocsátási réseknek a közös módszertanon alapuló újraszámítását.

		2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Államháztartási bevétel (a GDP %-ában)	KP 2010. jan. (4)	36,6	34,8	35,4	36,7	37,1	37,2	37,1
	BIZ 2009. nov.	41,9	38,4	39,2	39,8	n.a.	n.a.	n.a.
	KP 2008. dec.	36,7	35,5	36,6	37,3	37,7	38,0	n.a.
Államháztartási kiadás (a GDP %-ában)	KP 2010. jan. (4)	43,4	47,4	47,4	45,8	44,2	42,7	41,5
	BIZ 2009. nov.	49,0	51,2	51,5	50,3	n.a.	n.a.	n.a.
	KP 2008. dec.	42,2	43,7	43,7	42,9	42,1	41,4	n.a.
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2010. jan.	- 6,9	- 12,7	- 12,1	- 9,2	- 7,4	- 5,6	- 4,7
	BIZ 2009. nov.	- 6,9	- 13,0	- 12,5	- 10,7	n.a.	n.a.	n.a.
	KP 2008. dec.	- 5,5	- 8,2	- 7,1	- 5,6	- 4,4	- 3,4	n.a.
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2010. jan.	- 4,7	- 10,5	- 9,1	- 5,7	- 3,7	- 1,8	- 0,9
	BIZ 2009. nov.	- 4,8	- 11,0	- 9,6	- 7,5	n.a.	n.a.	n.a.
	KP 2008. dec.	- 3,4	- 6,4	- 4,5	- 2,6	- 1,4	- 0,3	n.a.
Ciklikusan kiigazított egyenleg (1) (a GDP %-ában)	KP 2010. jan.	- 6,9	- 10,8	- 10,3	- 8,0	- 6,8	- 5,5	- 4,9
	BIZ 2009. nov.	- 7,1	- 11,5	- 11,0	- 9,6	n.a.	n.a.	n.a.
	KP 2008. dec.	- 5,3	- 7,2	- 6,2	- 5,1	- 4,2	- 3,5	n.a.
Strukturális egyenleg (2) (a GDP %-ában)	KP 2010. jan.	- 6,2	- 10,5	- 10,3	- 8,0	- 6,8	- 5,5	- 4,9
	BIZ 2009. nov.	- 6,3	- 11,4	- 11,0	- 9,6	n.a.	n.a.	n.a.
	KP 2008. dec.	- 5,3	- 7,2	- 6,2	- 5,1	- 4,2	- 3,5	n.a.
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2010. jan.	55,5	72,9	82,1	88,0	90,9	91,6	91,2
	BIZ 2009. nov.	55,5	71,7	81,9	89,0	n.a.	n.a.	n.a.
	KP 2008. dec.	52,9	60,5	65,1	67,5	68,6	68,5	n.a.

Megjegyzések:

(1) Kibocsátási rések és ciklikusan kiigazított egyenlegek a programok szerint, ahogy a Bizottság szolgálatai a programokban szereplő információk alapján újraszámították.

(2) A 2008 és 2011 közötti időszakra vonatkozóan 1,5 %-os, 0,8 %-os, 0,8 %-os és 1,1 %-os becslült potenciális növekedés alapján.

(3) Naptári évre vonatkoztatott adatok.

(4) Az Egyesült Királyság programja az államháztartás bevételeiről és kiadásairól nem tartalmaz harmonizált ESA95-alapú adatokat. A táblázat adatai a 2009. évi előzetes költségvetési jelentés kiegészítő adatai között szereplő 2.7. táblázatból származnak. A 2011/2012 és 2014/2015 közötti évek esetében az államháztartás bevételi és kiadási adatait az állami szektor előrejelzéseinek adataiból származtatták.

(5) Ciklikusan kiigazított egyenleg, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül. Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések a legújabb program alapján: a GDP 0,7 %-a 2008/2009-ben és 0,3 %-a 2009/2010-ben (hiánynövelő).

Forrás:

Konvergenciaprogram (KP); a Bizottság szolgálatainak 2009. őszi előrejelzése (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.